

เรียน ตัวแทนศูนย์ประสานงานหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

ตัวแทนวิทยุชุมชน เครือข่ายกรุงเทพมหานคร

เรื่อง ขอส่งคำตอบ จากการอบรมความรู้เรื่องหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2553 ณ โรงแรมริชมอนด์

ถามมา-ตอบไป

การอบรมความรู้เรื่องหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ครั้งที่ 2

วันศุกร์ที่ 20 สิงหาคม 2553 ณ ห้องทิพวรรณ 1 โรงแรมริชมอนด์

กิจกรรมที่ 1 ค้นหาเป้าหมายที่จะตอบโจทย์ที่เป็นปัญหาของประชาชนในระบบหลักประกันสุขภาพ

- คนกรุงส่วนใหญ่ไม่รู้จักสิทธิประโยชน์
- เจ็บป่วยไปใช้สิทธิ์ ก็มีข้อติดขัด

ถามมาตอบไป

1. ถาม โดนสุนัขกัด จะไปรับการรักษาที่คลินิก แต่คลินิกหยุด

ตอบ กรณีนี้เป็นกรณีฉุกเฉิน สามารถใช้สิทธิ์ได้ที่หน่วยบริการทุกแห่งในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าที่ใกล้ที่สุดได้

2. ถาม อยู่ต่างจังหวัด มาใช้สิทธิ์ที่กรุงเทพที่คลินิกไม่ได้ คลินิกเรียกเก็บค่าบริการ

ตอบ หากเป็นกรณีอุบัติเหตุ เจ็บป่วยฉุกเฉินสามารถใช้สิทธิ์ที่หน่วยบริการในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าได้ทุกแห่ง หากเป็นการรักษาทั่วไป ใช้สิทธิ์ไม่ได้ ต้องจ่ายเงินเอง

3. ถาม ไปรักษาที่โรงพยาบาลที่นัดรักษา รพ.ให้กลับไปขอใบส่งตัว โดยแจ้งให้ทราบช้า

ตอบ การใช้บริการต้องไปตามขั้นตอน เริ่มที่หน่วยปฐมภูมิก่อน หากรักษาไม่ได้ จะมีหนังสือส่งตัวไปรพ.รับส่งต่อและหากไปรักษาแล้วมีการนัดหมายรักษาต่อ ต้องกลับไปแจ้งคลินิกทราบ เพื่อออกหนังสือส่งตัว ทั้งนี้ หนังสือส่งตัวในการรักษาโรคเดียวกันสามารถใช้ได้ 90 วัน

4. ถาม ไปรักษาแผลร้อนใน แต่ได้ยาแก้แพ้อากาศ

ตอบ ร้องเรียน 1330

5. ถาม ทำไมคลินิกถึงมีวันหยุด

ตอบ เพราะสปสข.กำหนดให้คลินิกในโครงการเปิดให้บริการอย่างน้อย 56 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

(จันทร์ – ศุกร์ เปิดให้บริการเต็มเวลาที่คลินิกทำการและเสาร์หรืออาทิตย์ ประมาณ 3-4 ชั่วโมง โดยส่วนใหญ่ เปิด 09.00-12.00 น.) กรณีจะหยุดทำการ ต้องแจ้งสำนักงานฯ ล่วงหน้า เพื่อขออนุญาตและคลินิกจะต้องติดประกาศให้ผู้มีสิทธิทราบล่วงหน้าว่าสามารถไปรับบริการที่ใดแทนได้

5. **ถาม** โรงพยาบาลยกเลิกสิทธิคนไข้ โดยไม่แจ้งให้ทราบ

ตอบ โรงพยาบาลไม่สามารถยกเลิกสิทธิคนไข้ได้ เนื่องจาก

1. ประชาชนที่มีสิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้า จะมีหน่วยบริการประจำคือ (ศูนย์บริการสาธารณสุข, คลินิกชุมชนอบอุ่นหรือ รพ. ใดอย่างหนึ่ง) และมีหน่วยบริการรับส่งต่อคือ รพ. 1 แห่ง การจะขอเปลี่ยนหน่วยบริการประชาชนเจ้าของสิทธิจะต้องเป็นผู้ดำเนินการ ขอเปลี่ยนสิทธิเอง โดยยื่นเอกสารหลักฐานกับเจ้าหน้าที่ สปสช.ที่ปฏิบัติงานที่ สำนักงานเขต ทุกแห่ง
2. ประชาชนที่มีสิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้า สิทธิจะเปลี่ยนแปลงไปเป็นสิทธิอื่นได้ ก็ต่อเมื่อประชาชนได้รับสิทธิอื่น เช่น ข้าราชการ /รัฐวิสาหกิจ หรือประกันสังคม
3. หากประชาชนมีข้อสงสัย สามารถแจ้ง 1330 เพื่อให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงได้

6. **ถาม** สร้างความเข้าใจกับประชาชนในการตรวจสุขภาพประจำปี

ตอบ การตรวจสุขภาพประจำปี ไม่สามารถใช้สิทธิบัตรทองตรวจได้ แต่ถ้าหากเป็นการตรวจเพื่อคัดกรองความเสี่ยงต่อสุขภาพ สามารถใช้สิทธิตรวจคัดกรองได้ 4 เช่นเสี่ยงต่อโรคหรือภาวะเหล่านี้หรือไม่ ได้แก่ โรคเบาหวาน ความดัน หลอดเลือดสมอง และภาวะอ้วน อาทิ ชายรอบเอวเกิน 90 ซม. หญิงรอบเอวเกิน 80 ซม.หรือมีประวัติพ่อแม่ พี่น้องเป็นเบาหวานหรือโรคหลอดเลือดสมอง(อัมพฤกษ์ อัมพาต)

7. **ถาม** ไม่มีกองทุนสุขภาพท้องถิ่น เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เข้าร่วม ทำให้ไม่สามารถจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพในชุมชนได้

8. **ตอบ** ผลักดันให้ศูนย์บริการสาธารณสุข (ศบส.) ดำเนินการ ยกกระดับศบส.ให้เป็นรพ.ส่งเสริมสุขภาพตำบล และการจัดสรรงบกองทุนสร้างเสริมสุขภาพท้องถิ่น สามารถมีช่องทางดำเนินงานผ่านสภาองค์กรชุมชน

8. **ถาม** ฝ่ายการเมืองไม่สนใจระบบสาธารณสุขในกทม.

ตอบ ผลักดันให้ฝ่ายการเมืองเห็นความสำคัญในการดำเนินสภาองค์กรชุมชนเป็นช่องทางหนึ่งที่สามารถดำเนินงานกองทุนสุขภาพท้องถิ่นนำร่องได้ แต่เนื่องจากมีการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ควรให้มีการเตรียมพร้อมให้ดี และผลักดันให้เกิดสภาองค์กรชุมชนครบ 50 เขต

9. **ถาม** สปสช.ควรมีการสื่อสารให้ประชาชนให้ทราบในนโยบายการบริหารงาน โครงสร้าง งบประมาณ และการเชื่อมโยงการทำงานกับภาคประชาชน

ตอบ มีรายละเอียดแจ้งให้ทราบในลักษณะเป็นภาพรวม เช่น สิทธิประโยชน์หลักประกันฯ (โรคไต), การรับวัคซีนไขหวัดใหญ่ ฯลฯ ทาง [http:// www.nhso.go.th](http://www.nhso.go.th)

10. **ถาม** ควรสนับสนุนงบประมาณไปที่การพัฒนาศักยภาพคลินิกชุมชนอบอุ่นในการทำงานร่วมกับภาคประชาชนมากขึ้น ในการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพในชุมชน โดยมีศูนย์สุขภาพชุมชนเป็นฐาน
- ตอบ** สปสช. ได้สนับสนุนงบประมาณส่วนหนึ่งในการพัฒนาศักยภาพคลินิกชุมชนอบอุ่นให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง(ทำโครงการ/ข้อตกลง) เช่น กรมอนามัย มหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนาบุคลากรในเรื่อง การให้คำปรึกษา การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ การดูแลเรื่องยา การเยี่ยมบ้าน/การดูแลผู้ป่วยที่บ้าน แนวทางการส่งเสริมสุขภาพประชาชนทุกกลุ่มวัย กรณีการสนับสนุนไปให้แก่ภาคประชาชน จะต้องมียอดการที่เป็นนิติบุคคลรองรับ ทำสัญญารับรองงบประมาณภายใต้โครงการ
11. **ถาม** งบพีพีไปที่กทม. (สำนักอนามัย) แต่กทม.ไม่จัดสรรงบไปที่ท้องถิ่น
- ตอบ** ใช้พลังชุมชน รวมตัวกันไปยื่นหนังสือผลักดันให้ศูนย์บริการสาธารณสุขพัฒนาให้เป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนและวางแผนประเด็นที่จะผลักดันเชิงนโยบาย ตัวแทนจาก 6 โชน

กิจกรรมที่ 3 เรื่องสิทธิประโยชน์ ที่ต้องการทบทวน

คำถาม /อุปสรรค	คำตอบ	หมายเหตุ
<p>มีคนในชุมชนจำนวนมาก มาจากต่างจังหวัดมาเช่าบ้านอยู่ เมื่อเจ็บป่วย ไปใช้สิทธิรักษาหน่วยบริการในกทม.ไม่ได้ ศูนย์ประสานงานฯ หรือวิทยุชุมชนจะช่วยเหลือได้บ้าง</p>	<p>แนวทางการปฏิบัติ</p> <ul style="list-style-type: none"> - คนต่างจังหวัด ที่มาพักอาศัยใน กทม. หากยังไม่ขอเปลี่ยนสิทธิมาเลือก หน่วยบริการใน กทม. จะยังมีสิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้าที่ต่างจังหวัด และสามารถเข้ารับบริการใน กทม.ได้เฉพาะกรณีอุบัติเหตุ-ฉุกเฉินเท่านั้น เพื่อให้สิทธิตรงตามที่ประชาชนพักอาศัยจริงและมีความสะดวกในการรับบริการ ควรเปลี่ยนมาเลือกหน่วยบริการใน กทม. โดยติดต่อขอเปลี่ยนหน่วยบริการ ได้ที่สำนักงานเขตใกล้บ้าน และเตรียมหลักฐานการขอลงทะเบียนเปลี่ยน หน่วยบริการ คือ <ol style="list-style-type: none"> 1. สำเนาบัตรประชาชน (เซ็นรับรองสำเนา) ถ้าอายุต่ำกว่า 15 ปี ให้ใช้สำเนาสูติบัตร ผู้ปกครองเซ็นรับรอง สำเนาพร้อมแนบสำเนาบัตรประชาชน ของผู้ปกครอง 2. เอกสารรับรองการพักอาศัยใน กทม. อย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - สำเนาทะเบียนบ้านที่พักอาศัยในกทม. และเจ้าบ้านเซ็นรับรอง หรือ หนังสือรับรองของผู้นำชุมชน ,ออส.ในเขตพื้นที่ พร้อมแนบสำเนาบัตร ผู้นำชุมชน, ออส (เซ็นรับรอง สำเนา) 	

	<p>*** การขอเปลี่ยนหน่วยบริการ สามารถเปลี่ยนได้ปีละ 2 ครั้ง</p> <p>*** หากเป็นกรณีอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน สามารถใช้สิทธิได้ที่หน่วยบริการ ในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ทุกแห่งที่ใกล้ที่สุด</p>	
<p>มีผู้ป่วยไตวาย มาปรึกษาว่า หมอที่รพ.บอกว่า บัตรทองกรณีต้องฟอกเลือด ต้องใช้วิธีฟอกทางหน้าท้องต้องมาให้รพ.สอนและรับน้ำยาไปบ้าน ถ้าจะฟอกด้วยเครื่อง จะต้องใช้เงิน 500 บาทจะต้องทำอย่างไร</p>	<p>ตามสิทธิการบำบัดทดแทนไต หลังวันที่ 1 ตุลาคม 2551 สำหรับผู้ป่วยรายใหม่ สามารถล้างไตทางหน้าท้องโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แต่หากมีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์ว่าล้างไตผ่านทางหน้าท้องไม่ได้ ผู้ป่วยสามารถใช้วิธีการรักษาด้วยการฟอกเลือดได้ โดยสำนักงานชดเชยค่าฟอกเลือดให้ครั้งละ 1,500 บาท แต่หากผู้ป่วยต้องการเลือกวิธีการฟอกเลือด โดยไม่มีข้อห้ามในการล้างไตทางช่องท้อง ผู้ป่วยต้องจ่ายเงินค่าฟอกเลือดเองทั้งหมด <u>ยกเว้น</u> ผู้ป่วยรายเก่าที่ฟอกเลือดก่อนวันที่ 1 ตุลาคม 2551 ได้รับสิทธิ สปสช.จ่ายให้ 1,000 บาท/ครั้ง โดยผู้ป่วยร่วมจ่าย 500 บาท/ครั้ง</p>	
<p>มีญาติผู้ป่วยมาปรึกษาว่าลูกสาวป่วย ไม่สบายมาก เป็นๆหายๆหลายครั้ง ทุกครั้งที่ไปรักษาก็จะไปที่คลินิกที่มีสิทธิ แต่ไม่ดีขึ้น หมอไม่ยอมส่งต่อแต่บอกว่ารักษาได้จะทำอย่างไร</p>	<p>สอบถามข้อเท็จจริงทั้งสองฝ่าย ถ้าพบว่า อาการไม่ดีขึ้นจริงและไม่สามารถรักษาได้ต้องประสานงานส่งต่อผู้ป่วย</p>	
<p>มีพ่อแม่ของผู้ป่วยมาปรึกษาว่าลูกสาวเจ็บท้องคลอดก่อนกำหนด เด็กน้ำหนักตัวน้อย ตัวเหลือง ทางรพ.เอาเข้าตู้อบ มีผ้าปิดตา แต่เด็กตื่นผ้าปิดตาหลุด สงสัยเด็กจะมองไม่เห็นจะต้องทำอย่างไร</p>	<p>-ประสานงานกับแพทย์ผู้รักษาและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อวินิจฉัยข้อเท็จจริง</p> <p>หากพบว่า ตาเด็กมองไม่เห็นจริงๆ จะต้องหาแนวทางแก้ไข เยียวยา โดยขอรับการชดเชยตามมาตรา 41</p>	

<p>มีผู้ป่วยมะเร็งมาปรึกษาว่า ขณะนี้รักษาด้วยเคมีบำบัดเสร็จแล้ว และหมอมที่รพ.นัดทุกเดือน แต่ทุกครั้งไปตามนัด ทางรพ.จะบอกให้ไปเอาใบส่งตัว จากคลินิกก่อนบางครั้งไปไม่ได้ทำให้ต้องจ่ายเงินเอง ถ้าไม่มีใบส่งตัวและอยากรู้ว่ากรณีป่วยเป็นมะเร็ง บัตรทองจะให้การรักษาแบบไหน จ่ายเงินเพิ่มหรือไม่อย่างไร</p>	<p>ไม่ต้องใช้ใบส่งตัวเป็นครั้งๆ ใบส่งตัวกรณีโรคเดียวกันสามารถใช้ได้ 90 วัน</p>	
<p>ผู้ป่วยเอดส์ จะได้รับสิทธิในการรักษาอะไร อย่างไร ต้องจ่ายเงินเพิ่มหรือไม่ ถ้าจะขอตรวจการติดเชื้อ ใครมีสิทธิที่จะได้ตรวจและจะต้องมีค่าใช้จ่ายอะไรหรือไม่</p>	<p>ผู้ป่วยได้รับการป้องกัน รักษาฟรี กลุ่มเสี่ยงที่มาขอตรวจ ไม่ต้องจ่ายเงิน โดยแพทย์จะให้คำปรึกษาและสอบถามประวัติ โดยตรวจได้ปีละไม่เกิน 2 ครั้ง สิทธิประโยชน์ ปชช.ทุกคนที่มีเลข 13 หลัก สามารถขอรับการตรวจ - การติดเชื้อเอช ไอ วี ได้ 2 ครั้ง/ปี - การตรวจติดตามภูมิต้านทาน (CD 4), ปริมาณไวรัสในเลือด (VL) - การรักษาด้วยยาต้านไวรัส</p>	
<p>ผู้สูงอายุที่ต้องผ่าตัด ใส่เลนส์ ต้องเสียค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง</p>	<p>ไม่เสียเงิน นอกจากใช้เลนส์พิเศษ ข้อเสนอแนะ ควรให้ครอบคลุม สายตาสั้น ยาว ด้วย</p>	
<p>การไปรักษาตามสิทธิบัตรทอง บางครั้งถูกเรียกเก็บเงินหมอบอกว่าเป็นยานอกบัญชียาหลัก ต้องจ่ายค่ายา แบบนี้ถูกต้องหรือไม่อย่างไร</p>	<p>คุยกับแพทย์ผู้รักษาเพื่อให้เห็นถึงความจำเป็นต้องใช้กรณีเป็นความจำเป็นที่ต้องรักษาโดยใช้ยานอกบัญชียาหลักโดยอยู่ในดุลวิจของแพทย์ผู้รักษา ไม่ต้องเสียค่ารักษา หากเป็นความต้องการของผู้ป่วย ต้องจ่ายเงินเอง</p>	

ผู้ป่วยบัตรทองที่ต้องนอนรักษาตัว จะจองห้องพิเศษได้หรือไม่ กรณีมีเตียงว่าง	สามารถจองได้แต่ต้องจ่ายค่าส่วนต่างเพิ่ม	
คนทั่วไปจะได้รับสิทธิในการส่งเสริมป้องกันโรคในด้านไหนบ้าง	ทุกคนมีสิทธิได้รับบริการ ส่งเสริมสุขภาพทั่วไป ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม คัดกรองภาวะเสี่ยงต่างๆ ส่งเสริม ป้องกันโรค เช่น วัคซีนในเด็ก ทันตกรรมป้องกัน ธาลัสซีเมีย เจาะส้นเท้าหาภาวะพร่องไทรอยด์ฮอร์โมน การส่งเสริมป้องกันเชิงรุกในชุมชน ฯลฯ	
เมื่อเจ็บป่วยในกทม.จะไปใช้สิทธิได้ที่ไหน อย่างไร	หน่วยบริการภาครัฐ เอกชนทุกแห่ง ที่เข้าร่วมโครงการ	

อุษณา รัตนาภรณ์พิศิษฐ์
เจ้าหน้าที่ สปสช.เขต 13 กทม.